A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2016. december 21.*

„Előzetes döntéshozatal — Elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások — 2002/22/EK irányelv — Egyetemes szolgáltatás — 12. és 13. cikk — Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek költségének kiszámítása — 32. cikk — A további kötelező szolgáltatásokkal kapcsolatos költségek kompenzációja — Közvetlen hatály — Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése és az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése — Dániában és Grönlandon biztosított tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatások — Nemzeti szabályozás — A további kötelező szolgáltatásokkal kapcsolatos költségek kompenzációja iránti kérelem benyújtása — Három hónapos határidő — Az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elve”

A C-327/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Østre Landsret (keleti regionális fellebbviteli bíróság, Dánia) a Bírósághoz 2015. július 2-án érkezett, 2015. június 26-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **TDC A/S**

és

a **Teleklagenævnet**,

az **Erhvervs- og Vækstministeriet** között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, A. Prechal, A. Rosas, C. Toader és E. Jarašiūnas (előadó) bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2016. június 1-jei tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a TDC A/S képviseletében O. Spiermann advokat,

– a dán kormány képviseletében C. Thorning, meghatalmazotti minőségben, segítője: J. Pinborg advokat,

* Az eljárás nyelve: dán.

– az Európai Bizottság képviseletében L. Nicolae, G. Conte és M. Clausen, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2002. L 108., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 367. o.; a továbbiakban: egyetemes szolgáltatási irányelv) 32. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a TDC A/S, valamint a Teleklagenævnet (távközlési panaszbizottság, Dánia) és az Erhvervs- og Vækstministeriet (vállalkozási és növekedésügyi minisztérium, Dánia) között további kötelező szolgáltatások nyújtása tekintetében a TDC részéről felmerült költségek kompenzációja iránti több kérelem, valamint a kompenzáció iránti ilyen kérelmek benyújtása tekintetében előírt határidő alóli eltérés iránti kérelem elutasítása tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az egyetemes szolgáltatási irányelv

3 Az egyetemes szolgáltatási irányelv (4), (18), (19), (21), (23), (25) és (26) preambulumbekezdése kimondja:

„(4) Az egyetemes szolgáltatás biztosítása […] során egyes szolgáltatásokat egyes végfelhasználók részére a szokásos piaci feltételekből eredőtől eltérő árakon nyújthatnak. Azonban az ilyen szolgáltatások ilyen körülmények között történő nyújtására kijelölt vállalkozások kompenzációjának nem feltétlenül kell a verseny bármiféle torzulását eredményeznie, feltéve, hogy a kijelölt vállalkozásokat a felmerülő konkrét nettó költség tekintetében kompenzálják, továbbá feltéve, hogy a nettó költségteher megtérülésének biztosítása versenysemleges módon történik.

[…]

(18) Amennyiben szükséges, a tagállamoknak mechanizmusokat kell kialakítaniuk az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségének finanszírozására olyan esetekben, amelyekben kimutatható, hogy a kötelezettségeket csak veszteségesen vagy olyan nettó költség mellett lehet teljesíteni, amely a szokásos kereskedelmi normáktól eltér. Fontos biztosítani azt, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségét helyesen számítsák ki, és hogy az esetleges finanszírozásra úgy kerüljön sor, hogy az általa okozott, a piacot és a vállalkozásokat érintő torzulás minimális legyen, a finanszírozás pedig összeegyeztethető legyen [az EUMSZ 107. és az EUMSZ 108. cikk] rendelkezéseivel.

(19) Az egyetemes szolgáltatás nettó költségének kiszámításakor figyelembe kell venni az egyetemes szolgáltatás nyújtásából fakadó költségeket és bevételeket, valamint a nem tárgyi hasznot is, de ez a költségszámítás nem hátráltathatja azt az általános célt, hogy az árképzési struktúrák tükrözzék a költségeket. Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek minden nettó költségét átlátható eljárások szerint kell kiszámítani.

[…]

(21) […] Minden finanszírozási mechanizmusnak biztosítania kell, hogy a piaci résztvevők csak az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek finanszírozásához járuljanak hozzá, és ne olyan egyéb tevékenységekhez, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítéséhez. […]

[…]

(23) Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségét meg lehet osztani a vállalkozások összes csoportja, vagy bizonyos meghatározott csoportjai között. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a megosztási mechanizmus tiszteletben tartsa az átláthatóság, a legkisebb piactorzulás, a megkülönböztetés-mentesség és az arányosság elvét. A legkisebb piactorzulás azt jelenti, hogy a hozzájárulásokat oly módon kell beszedni – például a hozzájárulások lehető legszélesebb körre történő kiterjesztésével –, hogy az a lehetséges minimumra csökkentse a végfelhasználókra háruló pénzügyi teher hatását.

[…]

(25) […] A tagállamok számára nem megengedett, hogy a piaci szereplőket olyan intézkedésekhez kapcsolódó pénzügyi hozzájárulásokkal terheljék, amelyek nem képezik az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek részét. Az egyes tagállamok továbbra is szabadon vezethetnek be különleges intézkedéseket (az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körén kívül), és azokat [az uniós] jognak megfelelően, de nem a piaci szereplők hozzájárulásai révén finanszírozhatják.

(26) A valamennyi hozzáférési és szolgáltatási piacon kialakuló hatékonyabb verseny nagyobb választási lehetőséget biztosít a felhasználóknak. A verseny hatékonyságának és a választási lehetőségeknek a mértéke a[z Európai Unió] egészében, illetve a tagállamokon belül is földrajzi területek szerint, valamint hozzáférési és szolgáltatási piacok szerint eltérő. […] Hatékonysági és szociális okokból a végfelhasználói díjszabásoknak a keresleti körülményeket és a költségkörülményeket is tükrözniük kell, feltéve, hogy ez nem vezet a verseny torzulásához. […] Az ársapka-szabályozás, a földrajzi átlagolás vagy hasonló eszközök, valamint az olyan nem szabályozó jellegű intézkedések, mint a kiskereskedelmi díjszabások nyilvánosan elérhető összehasonlításai, alkalmazhatók azon kettős cél érdekében, amely egyrészt a hatékony verseny előmozdítása, másrészt a közérdekű szükségletek érvényesítése […]. Szükség van a megfelelő költségszámítási információkhoz való hozzáférésre annak érdekében, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok teljesíthessék szabályozási kötelezettségeiket ezen a téren, beleértve az esetleges díjszabás-szabályozás bevezetését. […]”

4 Az egyetemes szolgáltatási irányelv „Hatály és célok” címet viselő 1. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv megállapítja a végfelhasználók jogait, és ezekkel összhangban a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlő hálózatokat és elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások kötelezettségeit. Az egyetemes szolgáltatásnyújtás nyílt versenypiaci környezetben történő biztosítása tekintetében ez az irányelv meghatározza azoknak a meghatározott minőségű szolgáltatásoknak a minimális készletét, amelyekhez az egyedi nemzeti feltételekhez igazodó, megfizethető áron minden végfelhasználónak hozzáférése van, a verseny torzítása nélkül. […]”

5 Ezen irányelv „Az egyetemes szolgáltatások rendelkezésre állása” címet viselő 3. cikke (2) bekezdésének szövege a következő:

„A tagállamok meghatározzák azt a megközelítést, amely – a tárgyilagosság, az átláthatóság, a megkülönböztetés-mentesség és az arányosság elvét tiszteletben tartva – az egyetemes szolgáltatás teljesítésének biztosításához a leghatékonyabb és a legmegfelelőbb. A tagállamok – miközben védik a közérdeket – a piac torzulásainak, különösen a szokásos kereskedelmi feltételektől eltérő árakon vagy feltételek mellett történő szolgáltatásnyújtásnak a minimalizálására törekednek.”

6 Az egyetemes szolgáltatási irányelv „A vállalkozások kijelölése” címet viselő 8. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„Amikor a tagállamok az államterület egy részén vagy egészén egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel rendelkezőként jelölnek ki vállalkozásokat, ezt hatékony, tárgyilagos, átlátható és megkülönböztetéstől mentes kijelölési mechanizmus alkalmazásával teszik, amelynek révén egyetlen vállalkozás sincs eleve kizárva a kijelölésből. Az ilyen kijelölési módszerek biztosítják, hogy az egyetemes szolgáltatást költséghatékony módon nyújtsák, és e módszerek használhatók az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költségének 12. cikk szerinti meghatározása eszközeként.”

7 Ezen irányelv „Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek költségeinek számítása” címet viselő 12. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„Amennyiben a nemzeti szabályozó hatóságok úgy ítélik meg, hogy az egyetemes szolgáltatás 3–10. cikkben meghatározott teljesítése az egyetemes szolgáltatások nyújtására kijelölt vállalkozásokra indokolatlan [helyesen: méltánytalan] terhet róhat, kiszámítják a kérdéses szolgáltatásnyújtás nettó költségeit.

E célból a nemzeti szabályozó hatóságok:

a) a IV. melléklet A. részével összhangban kiszámítják az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költségét, figyelembe véve az egyetemes szolgáltatás nyújtására kijelölt vállalkozásnál jelentkező bármilyen piaci előnyt; vagy

b) az egyetemes szolgáltatás nyújtása kapcsán felmerült, és a 8. cikk (2) bekezdésének megfelelő kijelölési mechanizmus keretében meghatározott nettó költségeket használják fel.”

8 Az egyetemes szolgáltatási irányelv „Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek finanszírozása” címet viselő 13. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben a nettó költség 12. cikkben említett számítása alapján a nemzeti szabályozó hatóság megállapítja, hogy valamely vállalkozásra tisztességtelen [helyesen: méltánytalan] teher hárul, az érintett tagállam a kijelölt vállalkozás kérelmére határoz:

a) olyan mechanizmus bevezetéséről, amely az adott vállalkozásnak állami forrásokból, átlátható feltételek mellett kompenzációt biztosít a meghatározott nettó költségekre vonatkozóan; és/vagy

b) az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségének az elektronikus hírközlő hálózatok és hírközlési szolgáltatások nyújtói közötti megosztásáról.”

9 Az egyetemes szolgáltatási irányelv „További kötelező szolgáltatások” címet viselő 32. cikkének szövege a következő:

„A tagállamok határozhatnak úgy, hogy a II. fejezetben meghatározott egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körébe tartozó szolgáltatásokon kívül további szolgáltatásokat tesznek nyilvánosan elérhetővé saját területükön, de ez esetben nem vezethetnek be egyes [helyesen: meghatározott] vállalkozásokat érintő kompenzációs mechanizmust.”

10 Az egyetemes szolgáltatási irányelv IV. mellékletének A. része előírja:

„[…]

[…] Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségét a kijelölt vállalkozás számára egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítése mellett, és egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítése nélkül felmerülő nettó költségek közötti különbözetként kell kiszámítani. […] Kellő figyelmet kell fordítani az olyan költségek helyes felmérésére, amelyeket bármelyik kijelölt vállalkozás elkerült volna, ha nem lett volna egyetemes szolgáltatási kötelezettsége. […]

[…]”

11 Az egyetemes szolgáltatási irányelv IV. mellékletének B. része előírja az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségeinek megtérülésére vonatkozó mechanizmust írja elő.

A 2002/21/EK irányelv

12 Az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Keretirányelv”) (HL 2002. L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.) 2. cikkének j) pontja értelmében:

„»egyetemes szolgáltatás«: meghatározott minőségű, a[z egyetemes szolgáltatási irányelvben] meghatározott minimális szolgáltatáskészlet, amely földrajzi helyzetre tekintet nélkül és a konkrét nemzeti feltételek fényében megfizethető áron minden felhasználó számára rendelkezésre áll”.

A tengerentúli társulási határozat

13 Grönland szerepelt az Európai Közösség és a tengerentúli országok és területek társulásáról szóló, 2001. november 27-i 2001/822/EK tanácsi határozat (tengerentúli társulási határozat) (HL 2001. L 314., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 38. kötet, 319. o.) IA. mellékletének a tengerentúli országokat és területeket (TOT-ok) tartalmazó listáján.

A 2012/21/EU határozat

14 Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 106. cikke (2) bekezdésének az általános gazdasági érdekű szolgáltatások nyújtásával megbízott egyes vállalkozások javára közszolgáltatás ellentételezése formájában nyújtott állami támogatásra való alkalmazásáról szóló, 2011. december 20-i 2012/21/EU bizottsági határozat (HL 2012. L 7., 3. o.) 12. cikke értelmében ez a határozat 2012. december 31-én lépett hatályba. Amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, úgy kell tekinteni, hogy az alapügyre – figyelemmel a tényállásra – nem az említett határozat az irányadó.

A dán jog

15 A 2007. június 28-i lovbekendtgørelse nr. 780-nal (az egységes szerkezetbe foglalásról szóló 780. sz. törvény) egységes szerkezetbe foglalt, az alapügy tényállásának megvalósulásakor hatályos 2000. május 31-i lov nr. 418 om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet (a távközlési piacon a versenyről és a fogyasztásról szóló 418. sz. törvény; a továbbiakban: távközlési törvény) tartalmazta az egyetemes szolgáltatási irányelvet a dán jogba átültető rendelkezéseket.

16 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a távközlési törvény 20. cikke értelmében az egyetemes szolgáltatások e törvénynek megfelelően kijelölt üzemeltetőinél felmerülő, az említett törvény 16. cikkében szereplő és az őket terhelő egyetemes szolgáltatási kötelezettségbe tartozó szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó, megfelelően igazolt hiányok összességét meg lehet téríteni.

17 Amint az az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, a távközlési törvény nem pontosította, hogy mit kell a „megfelelően igazolt hiányok összességén” érteni, e törvény előkészítő munkálataiból azonban kitűnt, hogy a rádiótávközlés-alapú tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatásokkal (a továbbiakban: tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatások) kapcsolatos hiányt „be kell számítani a vállalkozás egyetemes szolgáltatási kötelezettségeinek körébe tartozó egyéb szolgáltatások nyújtása címén elért esetleges többletbe”. A távközlési törvény értelmében a nyereségek levonását követően fennmaradó esetleges hiányt a piaci szereplőknek kellett fedezniük akkor, ha az az egyetemes szolgáltatási irányelv II. fejezetébe tartozó szolgáltatások nyújtásához kapcsolódott, és az államnak kellett fedeznie akkor, ha az további kötelező szolgáltatásoknak az e törvény 20. cikke szerinti nyújtásához kapcsolódott.

18 Ezeket a szabályokat lényegében azonos módon vette át a 2011. március 3-i lov nr. 169 om elektroniske kommunikationsnet og –tjenester (az elektronikus hírközlő hálózatokról és az elektronikus hírközlési szolgáltatásokról szóló 169. sz. törvény). Mindazonáltal az Európai Bizottság felszólító levelét és indokolással ellátott véleményét követően ezt a törvényt a 2012. március 31-i lov nr. 250 (250. sz. törvény) módosította, és az immár előírja a tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatásokkal összefüggésben 2012. április 1-je után felmerült hiányok – a vállalkozás egyetemes szolgáltatási kötelezettségébe tartozó egyéb szolgáltatások alapján elért nyereségek levonása nélküli – fedezésének lehetőségét.

19 A vállalkozási és növekedésügyi minisztérium 2008. június 26-án elfogadta a bekendtgørelse nr. 701 om forsyningspligtydelsert (az egyetemes szolgáltatási kötelezettségről szóló 701. sz. rendeletet), amely 30. cikkének szövege a következő:

„A hiánynak a – távközlési piacon a versenyről és a fogyasztásról szóló törvény 20. cikkének (lásd az egységes szerkezetbe foglalásról szóló, 2007. június 28-i 780. sz. törvényt) megfelelően történő – finanszírozására irányuló kérelem benyújtásakor az egyetemes szolgáltatás üzemeltetőjének be kell nyújtania az IT- og Telestyrelsen [nemzeti információtechnológiai és távközlési hatóság; jelenleg: Erhvervsstyrelsen, dán vállalkozásügyi hatóság] a lezárt üzleti év hiányával kapcsolatos információkat. […]

2. bekezdés Az egyetemes szolgáltatás üzemeltetőjének az előző üzleti évben keletkezett hiány finanszírozására irányuló kérelmét az éves beszámoló Erhvervs- og Selskabsstyrelsen [ipari és kereskedelmi vállalkozások, valamint társaságok igazgatósága] részére történő benyújtásának határidejétől számított legkésőbb három hónapon belül be kell nyújtania. […]

3. bekezdés Az [információs és távközlési technológiák nemzeti hatósága] az egyetemes szolgáltatás üzemeltetője által benyújtott, az 1. bekezdésben említett információk kézhezvételét követő hat hónapon belül kiszámítja, hogy az egyetemes szolgáltatás üzemeltetője jogosult-e a hiány megtérítésére.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

20 A korábban Tele Danmark A/S néven működő TDC – az 1997-ben bekövetkezett privatizációjáig – olyan vállalkozás volt, amelynek a dán állam volt az egyetlen tulajdonosa. Dániában az elektronikus hírközlési szolgáltatási ágazatban a TDC a fő üzemeltető.

21 A dán állam ezt a vállalkozást bízta meg – már annak privatizációja előtt is – a tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatások Dániában és Grönlandon méltányossági biztosításával, amely szolgáltatások lehetővé teszik a hajók számára, hogy bajba kerülve segítséget hívjanak. Ez a feladata a privatizációját követően is rá hárult. Dániában továbbra is a TDC a fő távközlési szolgáltató, és ott önkéntes alapon az egyetemes szolgáltatási irányelv II. fejezetébe tartozó szolgáltatásokat – többek között alapvető telefonszolgáltatást – kínál. Egyetemes szolgáltatási kötelezettség biztosítása tekintetében kijelölt társaságként köteles tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatásokat kínálni Grönlandon, és ott az egyetemes szolgáltatási kötelezettségből eredő tevékenységen kívül semmilyen más tevékenységet nem folytat. A tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatásokat a gyakorlatban a Grönland autonóm hatóságainak tulajdonában álló Tele Greenland A/S biztosítja, a TDC pedig mindössze az ezzel összefüggésben felmerülő költségeket fedezi.

22 A dán szabályozás értelmében a TDC nem részesülhetett az államtól a Dániában és Grönlandon tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos költségek után kompenzációban, amennyiben az egyetemes szolgáltatási kötelezettségekbe és a további kötelező szolgáltatásokba tartozó szolgáltatások nyújtásával összefüggésben összességében többlet keletkezett nála.

23 A TDC az egyetemes szolgáltatási irányelvre támaszkodva több alkalommal kifogásolta a dán hatóságok által értelmezett dán szabályozást, amely nem tette lehetővé számára, hogy kompenzációban részesüljön az említett költségek után. 2008-ban a Bizottsághoz fordult, és kérte, hogy foglaljon állást abban a kérdésben, hogy a dán szabályozás megfelel-e az egyetemes szolgáltatási irányelvnek. A Bizottság, a dán hatóságok és a TDC között lefolytatott több eszmecserét követően a Bizottság 2011. január 27-én, illetve szeptember 29-én felszólító levelet, illetve indokolással ellátott véleményt küldött a Dán Királyságnak.

24 A Dán Királyság ekkor a szóban forgó dán szabályozás módosításáról határozott, amely immár előírta a tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatások nyújtásával összefüggésben 2012. április 1-je után felmerült hiányoknak az állam általi – az egyetemes szolgáltatási kötelezettségbe tartozó egyéb szolgáltatások alapján elért nyereségek levonása nélküli – kompenzációját. Ez azonban nem érinti a 2012. április 1-jét megelőző időszakot.

25 2011. július 29-én a TDC az uniós jog alapján kérte a tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatások nyújtásával kapcsolatban 2010-ben felmerült költségek utáni kompenzációt. 2011. szeptember 26-án ez a vállalkozás ugyanilyen kérelmeket nyújtott be a 2007–2009. évek tekintetében.

26 A dán hatóságok előtt az említett kompenzációval kapcsolatban folyamatban lévő eljárásokkal párhuzamosan a TDC kérte a vállalkozási és növekedésügyi minisztériumot, hogy biztosítson számára eltérést az egyetemes szolgáltatási kötelezettségről szóló 701. sz. rendelet 30. cikkének (2) bekezdésében előírt határidőtől, amely szerint a kompenzációra irányuló valamennyi kérelmet az éves beszámoló hatáskörrel rendelkező hatóság részére történő benyújtására nyitva álló határidő lejártától számított legkésőbb három hónapon belül kell benyújtani. Ez a vállalkozás azzal érvelt, hogy azért nem kérte ezt a kompenzációt határidőn belül, mert akkor – a szóban forgó dán szabályozás értelmében – nem volt jogosult annak igénylésére.

27 2011. november 2-án a vállalkozási és növekedésügyi minisztérium tájékoztatta a TDC-t, hogy elutasítja ezt az eltérés iránti kérelmet.

28 2011. november 24-én a dán vállalkozásügyi hatóság azon az alapon utasította el a TDC-nek a költségek utáni kompenzációra irányuló kérelmeit, hogy egyrészről a 2007. év tekintetében fennálló követelés elévült, valamint hogy lejárt az a határidő, ameddig ilyen kérelem a 2008. és 2009. év tekintetében benyújtható volt, másrészről az akkor hatályban lévő dán szabályozás nem tette lehetővé azt, hogy anélkül adjanak helyt a 2010. évre vonatkozó kompenzáció iránti kérelemnek, hogy ne vonnák le az egyetemes szolgáltatási irányelv II. fejezete értelmében vett egyetemes szolgáltatási kötelezettségekhez tartozó szolgáltatásokból származó nyereséget.

29 A TDC fellebbezést nyújtott be az elutasító határozatokkal szemben a távközlési panaszbizottsághoz, amely 2012. szeptember 17-i határozatával helyben hagyta a 2007–2009. évvel kapcsolatos kompenzáció iránti kérelmekre vonatkozó, szóban forgó határozatokat. A 2007. évre vonatkozó kompenzáció iránti kérelmet illetően ez a bizottság úgy vélte, hogy „a kérelem elévült, mivel a TDC kompenzáció iránti esetleges igényeinek elévülésével kapcsolatos hároméves határidő abban az időpontban kezdődött, amikor a TDC megállapíthatta igényeinek végleges összegét és benyújthatta kérelmét”. A 2008. és a 2009. évre vonatkozó kompenzáció iránti kérelmet illetően az említett bizottság a dán hatóság által hozott elutasító határozatot is helyben hagyta azon az alapon, hogy ezeket a kérelmeket az egyetemes szolgáltatási kötelezettségről szóló 701. sz. rendelet 30. cikkének (2) bekezdésében előírt három hónapos határidő lejárta után nyújtották be.

30 A 2010. évre vonatkozó kompenzáció iránti kérelmet illetően a távközlési panaszbizottság úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást és az egyetemes szolgáltatási irányelv értelmezésével kapcsolatos kérdésekkel fordul a Bírósághoz. 2014. október 9-i TDC-ítéletben (C-222/13, EU:C:2014:2265) a Bíróság azonban megállapította, hogy nem rendelkezik hatáskörrel ezek megválaszolására, mivel ez a hatóság az EUMSZ 267. cikk értelmében nem jogosult a Bírósághoz fordulni.

31 A távközlési panaszbizottság előtt folyamatban lévő eljárással párhuzamosan a TDC 2012. november 13-án az egyetemes szolgáltatási irányelv dán jogba való hibás átültetése miatt a 2008. és a 2009. évben elszenvedett kár megtérítése iránti keresetet nyújtott be a Københavns byrethez (koppenhágai városi bíróság, Dánia). Az ügyet ezután áttették az Østre Landsrethez (keleti regionális fellebbviteli bíróság, Dánia).

32 A TDC emellett a Københavns byrethez (koppenhágai városi bíróság) a vállalkozási és növekedésügyi minisztérium – a TDC határidővel kapcsolatos eltérés iránti kérelmét elutasító – 2011. november 2-i határozatának és a távközlési panaszbizottság 2007–2009. évre vonatkozó határozatának a megsemmisítése iránti keresetet nyújtott be. Ezt az ügyet szintén áttették az Østre Landsrethez (keleti regionális fellebbviteli bíróság), amelyben kétségek merültek fel az uniós jog értelmezésével kapcsolatban.

33 E körülmények között az Østre Landsret (keleti regionális fellebbviteli bíróság) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Az [»egyetemes szolgáltatási«] irányelv és különösen annak 32. cikke megtiltja-e valamely tagállamnak olyan szabályok elfogadását, amelyek alapján egy vállalkozás nem részesülhet az ezen irányelv II. fejezetének hatálya alá nem tartozó, további kötelező szolgáltatás nyújtása nettó költségeinek a tagállam részéről történő egyedi megtérítésében, ha a vállalkozásnak az említett irányelv II. fejezete értelmében vett egyetemes szolgáltatási kötelezettségeihez tartozó egyéb szolgáltatásaiból származó nyeresége meghaladja a további kötelező szolgáltatás nyújtásához kapcsolódó veszteséget?

2) Az »egyetemes szolgáltatási« irányelv megtiltja-e valamely tagállamnak olyan szabályok elfogadását, amelyek alapján a vállalkozások csak akkor részesülhetnek az ezen irányelv II. fejezetének hatálya alá nem tartozó, további kötelező szolgáltatások nyújtása nettó költségeinek a tagállam részéről történő megtérítésében, ha a nettó költségek méltánytalan terhet jelentenek a szóban forgó vállalkozások számára?

3) A második kérdésre adandó nemleges válasz esetén dönthet-e úgy a tagállam, hogy az »egyetemes szolgáltatási« irányelv II. fejezetének hatálya alá nem tartozó, további kötelező szolgáltatás nyújtásához nem kapcsolódik méltánytalan teher, amennyiben a vállalkozás az egyetemes szolgáltatási kötelezettséghez tartozó valamennyi szolgáltatásnyújtásból, és különösen azon szolgáltatások nyújtásából, amelyeket a vállalkozás az egyetemes szolgáltatási kötelezettség hiányában is nyújtott volna, összességében nyereségre tett szert?

4) Az »egyetemes szolgáltatási« irányelv megtiltja-e valamely tagállamnak olyan szabályok elfogadását, amelyek alapján a kijelölt vállalkozás által az ezen irányelv II. fejezete értelmében vett egyetemes szolgáltatási kötelezettsége keretében viselt nettó költségeit a kérdéses szolgáltatásnyújtáshoz kapcsolódó bevételek és kiadások összessége alapján kell számítani, és különösen azon bevételek és kiadások alapján, amelyek a vállalkozásnál az egyetemes szolgáltatási kötelezettség hiányában is megvalósultak volna?

5) Amennyiben a szóban forgó nemzeti szabályok (lásd az 1–4. kérdést) olyan további kötelező szolgáltatásra is alkalmazandóak, amelyet nemcsak Dániában, hanem Dániában és az EUMSZ II. melléklete értelmében tengerentúli országnak vagy területnek minősülő Grönlandon egyaránt nyújtani kell, érvényes-e az 1–4. kérdésre adandó válasz a kötelezettség Grönlandra vonatkozó részére is, amennyiben a dán hatóságok egy Dániában bejegyzett vállalkozás számára írnak elő kötelezettséget, és a vállalkozás nem végez egyéb tevékenységet Grönlandon?

6) Az 1–5. kérdésre adandó válaszok szempontjából milyen jelentősége van az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének és EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének, valamint a [2012/21/EU] határozatnak?

7) Az 1–5. kérdésre adandó válaszok szempontjából milyen jelentősége van a többek között az »egyetemes szolgáltatási« irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében, 3. cikkének (2) bekezdésében és (4), (18), (23) és (26) preambulumbekezdésében, valamint IV. mellékletének B. részében szereplő minimális piactorzulás elvének?

8) Amennyiben az »egyetemes szolgáltatási« irányelv rendelkezéseivel ellentétesek az 1., 2. és 4. kérdésben hivatkozott nemzeti szabályozások, e rendelkezések vagy korlátozások közvetlen hatállyal rendelkeznek-e?

9) Milyen különösebb tényezőket kell figyelembe venni annak értékelésekor, hogy a[z előzetes döntéshozatal iránti kérelemben] szereplő kérelmekre a nemzeti jogban megállapított határidő és annak alkalmazása összhangban van-e a jóhiszemű együttműködés, az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés uniós jogi elvével?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első, a hatodik és a hetedik kérdésről

34 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv rendelkezéseit, és különösen annak 32. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amelynek értelmében valamely vállalkozás nem jogosult a

további kötelező szolgáltatás nyújtása nettó költségének a tagállam általi kompenzációjára, amennyiben az e vállalkozásnak az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeibe tartozó más szolgáltatások alapján keletkező nyereségei meghaladják az e további kötelező szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos hiányt.

35 Ebben a kontextusban hatodik és hetedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy e rendelkezés értelmezése szempontjából milyen jelentősége van az állami támogatásra vonatkozóan az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdéséből és az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdéséből eredő uniós szabályoknak.

36 Amennyiben az állami támogatásokra vonatkozó, a kérdést előterjesztő bíróság által a hatodik és a hetedik kérdésben említett uniós szabályokat alkalmazni kell az egyetemes szolgáltatási irányelvből eredő kötelezettségek teljesítésére, és különösen az egyetemes szolgáltatások és a további kötelező szolgáltatások kompenzációjával kapcsolatos mechanizmusokra, ezt a két kérdést az első kérdéssel együttesen kell kezelni.

37 Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv két olyan szolgáltatáscsoportot határoz meg, amelyeket a tagállamok kijelölt vállalkozásokra bízhatnak, azaz egyfelől az ezen irányelv II. fejezetében említett egyetemes szolgáltatási kötelezettségekbe tartozó szolgáltatásokat, másfelől pedig az említett irányelv 32. cikkében említett különös szolgáltatásokat.

38 Az egyetemes szolgáltatási kötelezettségekbe tartozó szolgáltatásokat illetően meg kell állapítani, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 1. cikkének (2) bekezdése szerint ezen irányelv célja – amint az a 2002/21 2. cikkének j) pontjában szerepel –, hogy meghatározza azoknak a meghatározott minőségű szolgáltatásoknak a minimális készletét, amelyekhez az egyedi nemzeti feltételekhez igazodó, megfizethető áron minden végfelhasználónak hozzáférése van, a verseny torzítása nélkül. Az egyetemes szolgáltatások e minimális készletét az egyetemes szolgáltatási irányelv II. fejezete határozza meg.

39 Ezen irányelv 12. és 13. cikke, valamint IV. mellékletének A. része tartalmazza az említett irányelv II. fejezetébe tartozó egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségének számítási mechanizmusaira, valamint az e kötelezettségek finanszírozási mechanizmusaira irányadó szabályokat.

40 Ami a nem az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek körébe tartozó különös szolgáltatásokat illeti, az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikke előírja, hogy a tagállamok határozhatnak úgy, hogy további kötelező szolgáltatásokat tesznek nyilvánosan elérhetővé saját területükön, de ez esetben nem vezethetnek be meghatározott vállalkozásokat érintő kompenzációs mechanizmust.

41 Ezután meg kell állapítani, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv II. fejezetébe tartozó egyetemes szolgáltatástól eltérően az irányelv 32. cikke nem ír elő a további kötelező szolgáltatásokra vonatkozó kompenzációs mechanizmust, mivel ez a cikk annak előírására szorítkozik, hogy e szolgáltatások tekintetében nem vezethetnek be meghatározott vállalkozásokat érintő finanszírozási mechanizmust. Következésképpen az egyetemes szolgáltatási irányelv 13. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt, az ilyen részvételt lehetővé tévő finanszírozási mechanizmus nem terjeszthető ki ezekre a szolgáltatásokra (lásd: 2015. június 11-i Base Company és Mobistar ítélet, C-1/14, EU:C:2015:378, 41. pont).

42 A jelen ügyben – amint arra a jelen ítélet 17. pontja emlékeztet – a dán szabályozás azt írta elő, hogy az esetleges hiányt a dán államnak kellett fedeznie, ha az a további kötelező szolgáltatások nyújtásához kapcsolódott, ugyanakkor ezt a hiányt be kellett számítani a vállalkozás egyetemes szolgáltatási kötelezettségeinek körébe tartozó egyéb szolgáltatások nyújtása címén elért esetleges többletbe.

43 Az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikkéből ugyanakkor az következik, hogy a valamely további kötelező szolgáltatás nyújtására kijelölt vállalkozás nem kötelezhető arra, hogy viselje e szolgáltatás nyújtásának költségét. Ez a rendelkezés ugyanis előírja, hogy nem alkalmazhatnak meghatározott vállalkozásokat érintő kompenzációs mechanizmust.

44 E kompenzációs mechanizmust illetően hozzá kell fűzni, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségének számítási mechanizmusaira, valamint az e kötelezettségek finanszírozási mechanizmusaira irányadó, az egyetemes szolgáltatási irányelvben előírt szabályokból következik, hogy az egyetemes szolgáltatásba tartozó tevékenységek és az egyéb típusú szolgáltatások – köztük a további kötelező szolgáltatások – körébe tartozó tevékenységek tekintetében elkülönített számviteli nyilvántartást kell vezetni.

45 Az egyetemes szolgáltatási irányelv (21) és (25) preambulumbekezdése ugyanis kimondja többek között egyrészről, hogy minden finanszírozási mechanizmusnak biztosítania kell, hogy a piaci résztvevők csak az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek finanszírozásához járuljanak hozzá, és ne olyan egyéb tevékenységekhez, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítéséhez, másrészről pedig, hogy a tagállamok számára nem megengedett, hogy a piaci szereplőket olyan intézkedésekhez kapcsolódó pénzügyi hozzájárulásokkal terheljék, amelyek nem képezik az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek részét. Ezen irányelv (4) és (18) preambulumbekezdése lényegében kimondja azt is, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a kijelölt vállalkozásokat az egyetemes szolgáltatás nyújtásakor „felmerülő konkrét” nettó költség tekintetében kompenzálják.

46 Ily módon az egyetemes szolgáltatási irányelv 12. és 13. cikke szerint az egyetemes szolgáltatás nyújtására kijelölt vállalkozás részére esetleg fizetendő kompenzáció összegének meghatározása érdekében az első szakaszban ki kell számítani a szolgáltatóként kijelölt vállalkozás tekintetében az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költségét, majd amennyiben a nemzeti szabályozó hatóságok megállapítják, hogy valamely vállalkozásra méltánytalan teher hárul, ezek a hatóságok olyan mechanizmus bevezetéséről határoznak, amely az adott vállalkozásnak állami forrásokból, átlátható feltételek mellett kompenzációt biztosít a meghatározott nettó költségekért, és/vagy határoznak az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségének az elektronikus hírközlő hálózatok és hírközlési szolgáltatások nyújtói közötti megosztásáról (lásd: 2015. október 6-i T-Mobile Czech Republic és Vodafone Czech Republic ítélet, C-508/14, EU:C:2015:657, 33. pont).

47 Ebből következik, hogy a kompenzáció céljából különbséget kell tenni az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költsége és a nem az ezen irányelv II. fejezetébe tartozó további kötelező szolgáltatások nettó költsége között.

48 Következésképpen az egyetemes szolgáltatási irányelvben előírt, egyrészt az egyetemes szolgáltatásra, másrészt pedig a további kötelező szolgáltatásokra vonatkozó kompenzációs mechanizmusok függetlenek egymástól, ennélfogva pedig az e szolgáltatások mindegyike kapcsán felmerülő nettó költségeknek oly módon kell elkülönített számviteli nyilvántartásban szerepelniük, hogy garantált legyen az, hogy az egyetemes szolgáltatás keretében megvalósuló bevételeket nem veszik figyelembe a további kötelező szolgáltatás nettó költségének kiszámításakor, és hogy azok nem határozzák meg az ezen utóbbi szolgáltatás teljesítése címén járó kompenzáció nyújtását.

49 Végezetül hangsúlyozni kell, hogy az elkülönített számvitel követelménye nemcsak az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek finanszírozására irányuló eljárás átláthatóságához járul hozzá – az egyetemes szolgáltatási irányelv (19) preambulumbekezdésének megfelelően –, hanem annak biztosítását is lehetővé teszi, hogy az egyetemes szolgáltatás finanszírozása a verseny szempontjából semleges eszközzel történjen. Ez a követelmény ily módon – az egyetemes szolgáltatási irányelv (18) preambulumbekezdésének megfelelően – azt is biztosítja, hogy az egyetemes szolgáltatás és a további kötelező szolgáltatások finanszírozása tiszteletben tartsa az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályokat.

50 A további kötelező szolgáltatás nyújtása – az egyetemes szolgáltatáshoz hasonlóan – az EUMSZ 106. cikk (2) bekezdése értelmében vett általános gazdasági érdekű szolgáltatásba tartozik.

51 Márpedig a tagállamok által az általános gazdasági érdekű szolgáltatása tekintetében biztosított kompenzáció az uniós jogalkotó által az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikkben rögzített szabályok tiszteletben tartásától függ.

52 Ily módon ahhoz, hogy az adott esetben egy ilyen kompenzáció ne minősüljön állami támogatásnak, több feltételnek kell teljesülnie (2003. július 24-i Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet, C-280/00, EU:C:2003:415, 88. pont).

53 Először is, a kedvezményezett vállalkozást ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségnek kell terhelnie, e kötelezettségeknek pedig egyértelműen meghatározottnak kell lenniük. Másodszor, a kompenzáció számítási alapjául szolgáló paramétereknek előzetesen megállapítottaknak, objektíveknek és átláthatóknak kell lenniük, elkerülendő, hogy a kompenzáció a kedvezményezett vállalkozás versenytársaival szembeni előnyben részesítésére alkalmas gazdasági előny legyen. Harmadszor, a kompenzáció nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettség teljesítésével okozott költségek teljes vagy részleges fedezéséhez szükséges mértéket, figyelemmel az e kötelezettségek teljesítéséből származó bevételekre és észszerű nyereségre is. Negyedszer, az említett kompenzációt a megfelelően irányított és az általa végzett közszolgáltatás követelményeinek teljesítéséhez szükséges eszközökkel kellőképpen ellátott átlagos vállalkozás – e kötelezettségei teljesítésével keletkezett – költségeinek elemzése alapján kell meghatározni, figyelemmel az e kötelezettségek teljesítéséből származó bevételekre és észszerű nyereségre is (2003. július 24-i Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet, C-280/00, EU:C:2003:415, 89., 90., 92. és 93. pont; 2010. június 10-i Fallimento Traghetti del Mediterraneo ítélet, C-140/09, EU:C:2010:335, 37–40. pont).

54 Egyebekben megjegyzendő, hogy az elkülönített számvitelre irányuló kötelezettség tiszteletben tartása lehetővé teszi annak elkerülését, hogy kétszer vegyék figyelembe a vállalkozásnál az egyetemes szolgáltatási kötelezettségei címén keletkezett bevételeket egyrészt az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költsége kiszámítása, következésképpen pedig az ezen a címen kapott kompenzáció céljából, másrészt a további kötelező szolgáltatás nettó költségének kiszámítása, következésképpen pedig az e további kötelező szolgáltatás tekintetében biztosított kompenzáció nyújtása céljából. Egy ilyen gyakorlat révén ugyanis – magukkal az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikkének rendelkezéseivel ellentétesen – a szolgáltatást nyújtó vállalkozással viseltetnék a további kötelező szolgáltatás költségét.

55 Ebből következik, hogy ellentétes az egyetemes szolgáltatási irányelvvel a további kötelező szolgáltatások olyan kompenzációs mechanizmusa, amely figyelembe veszi azon bevételek összességét, amelyek a kijelölt vállalkozásnál az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeinek körébe tartozó egyéb szolgáltatásokkal összefüggésben keletkeznek.

56 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első, a hatodik és a hetedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv rendelkezéseit, és különösen annak 32. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely a további kötelező szolgáltatások nyújtása tekintetében olyan kompenzációs mechanizmust ír elő, amelynek értelmében valamely vállalkozás nem jogosult a további kötelező szolgáltatás nyújtása nettó költségének a tagállam általi kompenzációjára, amennyiben az e vállalkozásnak az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeibe tartozó más szolgáltatások alapján keletkező nyereségei meghaladják az e további kötelező szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos hiányt.

A második kérdésről

57 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelvet akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a további kötelező szolgáltatások nyújtására kijelölt vállalkozás csak akkor jogosult e szolgáltatások nyújtása nettó költségének a tagállam általi kompenzációjára, ha ez a költség méltánytalan terhet ró erre a vállalkozásra.

58 A jelen ítélet 46. pontjában felidézetteknek megfelelően, a tagállam általi kártérítés kifizetése tekintetében a méltánytalan teherrel kapcsolatos feltételt az egyetemes szolgáltatási irányelvnek az egyetemes szolgáltatási kötelezettségekre vonatkozó rendelkezései írják elő.

59 Az egyetemes szolgáltatási irányelv 12. cikke (1) bekezdésének első albekezdése ugyanis előírja, hogy amennyiben a nemzeti szabályozó hatóságok úgy ítélik meg, hogy az egyetemes szolgáltatás ezen irányelv 3–10. cikkében meghatározott teljesítése az egyetemes szolgáltatások nyújtására kijelölt vállalkozásokra méltánytalan terhet róhat, kiszámítják a kérdéses szolgáltatásnyújtás nettó költségeit.

60 Az egyetemes szolgáltatási irányelvnek az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségének kiszámítási mechanizmusaival, valamint az e kötelezettségek finanszírozásával kapcsolatos rendelkezéseit – és különösen ezen irányelv 12. cikkének (1) bekezdését – azonban nem kell alkalmazni a további kötelező szolgáltatások nyújtására.

61 Ráadásul – a jelen ítélet 43. pontjában megállapítottaknak megfelelően – az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikkéből következik, hogy a további kötelező szolgáltatás nyújtására kijelölt vállalkozásnak nem kell viselnie az e szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos költséget.

62 Márpedig az a nemzeti szabályozás, amelyek értelmében a további kötelező szolgáltatások nyújtására kijelölt vállalkozás csak akkor jogosult az e szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos nettó költség tagállam általi kompenzációjára, ha ez a költség méltánytalan terhet ró erre a vállalkozásra, nem zárja ki, hogy magának az érintett vállalkozásnak kell viselnie az említett szolgáltatások költségének egészét vagy egy részét.

63 Következésképpen ellentétes az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikkével a tagállam általi kártérítés kifizetését attól a feltételtől függővé tenni, hogy a további kötelező szolgáltatások nyújtásának nettó költsége méltánytalan terhet rójon a kijelölt vállalkozásra.

64 Ezen túlmenően – amint azzal a Bizottság érvel –, ha a további kötelező szolgáltatások nyújtása tekintetében a kompenzáció biztosítását az egyetemes szolgáltatási irányelv II. fejezetében kimondottakkal azonos követelmények tiszteletben tartásától lehetne függővé tenni, ez azt jelentené, hogy a tagállamok egyoldalúan kiterjeszthetik az egyetemes szolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatos szabályok alkalmazási körét a további kötelező szolgáltatásokra, ami ellentétes lenne az ezen irányelvnek az irányelv 1. cikkének (2) bekezdésében rögzített célkitűzésével, amely azon meghatározott minőségű szolgáltatások minimális készletének meghatározására irányul, amelyekhez valamennyi uniós végfelhasználónak hozzáféréssel kell rendelkeznie.

65 A fenti megfontolások összességére tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a további kötelező szolgáltatások nyújtására kijelölt vállalkozás csak akkor jogosult e szolgáltatások nyújtása nettó költségének a tagállam általi kompenzációjára, ha ez a költség méltánytalan terhet ró erre a vállalkozásra.

A harmadik kérdésről

66 A második kérdésre adott válaszra tekintettel a harmadik kérdést nem kell megválaszolni.

A negyedik kérdésről

67 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelvet akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az egyetemes szolgáltatási kötelezettség teljesítésére kijelölt vállalkozás által viselt nettó költséget a szóban forgó szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos valamennyi bevétel és valamennyi költség, köztük azon bevételek és költségek különbözete képezi, amelyek a vállalkozásnál akkor is megvalósultak volna, ha nem lett volna egyetemes szolgáltatás üzemeltetője.

68 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti szabályozó hatóságoknak az egyetemes szolgáltatási irányelv 12. cikkének és ezen irányelv IV. melléklete A. részének megfelelően kell meghatározniuk és kiszámítaniuk az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költségét.

69 Az egyetemes szolgáltatási irányelv 12. cikke (1) bekezdése második albekezdésének a) és b) pontja értelmében az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költségének kiszámítása során a nemzeti szabályozó hatóságok figyelembe veszik az egyetemes szolgáltatás nyújtására kijelölt vállalkozásnál jelentkező bármilyen piaci előnyt ezen irányelv IV. mellékletének A. részével összhangban, vagy az egyetemes szolgáltatás nyújtása kapcsán felmerült, és az ezen irányelv 8. cikke (2) bekezdésének megfelelő kijelölési mechanizmus keretében meghatározott nettó költségeket használják fel. Ezen utóbbi rendelkezés előírja, hogy az ilyen kijelölési módszerek biztosítják, hogy az egyetemes szolgáltatást költséghatékony módon nyújtsák, és hogy e módszerek használhatók az egyetemes szolgáltatási kötelezettség nettó költsége említett irányelv 12. cikke szerinti meghatározásának eszközeként.

70 Ami az egyetemes szolgáltatási irányelv IV. melléklete A. részének második bekezdését illeti, az előírja, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségét a kijelölt vállalkozás számára egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítése mellett és egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítése nélkül felmerülő nettó költségek közötti különbözetként kell kiszámítani.

71 Az említett rendelkezések összességéből kitűnik, hogy az egyetemes szolgáltatás nyújtásának nettó költségét a kijelölt vállalkozás számára egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítése mellett és egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítése nélkül felmerülő nettó költségek közötti különbözetként kell kiszámítani. Következésképpen a valamely egyetemes szolgáltatás nyújtásának nettó költségét nem képezheti az e szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos valamennyi bevétel és valamennyi költség közötti különbözet.

72 A fenti megfontolások összességére tekintettel a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az egyetemes szolgáltatási kötelezettség teljesítésére kijelölt vállalkozás által viselt nettó költséget a szóban forgó szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos valamennyi bevétel és valamennyi költség, köztük azon bevételek és költségek különbözete képezi, amelyek a vállalkozásnál akkor is megvalósultak volna, ha nem lett volna egyetemes szolgáltatás üzemeltetője.

Az ötödik kérdésről

73 Ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy az alapügybeliekhez hasonló körülmények között befolyásolja-e ezen irányelv rendelkezéseinek értelmezését az, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikke értelmében további kötelező szolgáltatás nyújtásával megbízott vállalkozás ezt a szolgáltatást nemcsak Dánia területén, hanem Grönland területén is nyújtja.

74 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az EUSZ 52. cikk első bekezdése előírja, hogy a Szerződéseket a tagállamokra kell alkalmazni, a második bekezdésében pedig azt, hogy e Szerződések területi hatályát az EUMSZ 355. cikk részletezi.

75 Az EUMSZ 355. cikk 2. pontja akként rendelkezik, hogy az EUM-Szerződés II. mellékletében felsorolt TOT-okra az e Szerződés negyedik részében, azaz az EUMSZ 198–EUMSZ 203. cikkben a társulásra vonatkozóan meghatározott különleges szabályokat kell alkalmazni, amely társulás részletes szabályait és eljárásait – az EUMSZ 203. cikknek megfelelően – az Európai Unió Tanácsa által elfogadott rendelkezések állapítják meg.

76 Márpedig meg kell állapítani, hogy Grönland szerepel ebben a felsorolásban, ebből következően pedig rá – az EUMSZ 204. cikk szerint – az EUMSZ 198–EUMSZ 203. cikk rendelkezéseiben meghatározott e különleges szabályokat kell alkalmazni, figyelemmel a Szerződésekhez csatolt, a Grönlandra vonatkozó különös szabályokról szóló (34.) jegyzőkönyvben foglalt, Grönlandra alkalmazandó sajátos rendelkezésekre is.

77 A Bíróság e tekintetben már megállapította, hogy az Unió és a TOT-ok közötti társulásra vonatkozóan meghatározott különleges szabályok fennállásának az a következménye, hogy az EUM-Szerződés általános rendelkezései, azaz azok a rendelkezések, amelyek nem az említett Szerződés negyedik részében találhatók, kifejezett utalás nélkül nem alkalmazandók a TOT-okra (lásd ebben az értelemben: 1999. január 28-i van der Kooy ítélet, C-181/97, EU:C:1999:32, 36. és 37. pont; 2014. június 5-i X és TBG ítélet, C-24/12 és C-27/12, EU:C:2014:1385, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

78 A jelen ügyben emlékeztetni kell arra, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett első, második, harmadik és negyedik kérdés az egyetemes szolgáltatási irányelv rendelkezéseinek értelmezésére vonatkozik, amely irányelv jogalapját az EUMSZ 114. cikk képezi.

79 Márpedig sem az EUM-Szerződés negyedik része, sem pedig a Szerződés e része értelmében elfogadott tengerentúli társulási határozat nem hivatkozik az EUMSZ 114. cikkre.

80 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv rendelkezéseit Grönlandra nem kell alkalmazni.

81 Ennélfogva, mivel a TDC-t a dán állam jelölte ki tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatások biztosítására, nem befolyásolja az egyetemes szolgáltatási irányelv rendelkezéseinek értelmezését az, hogy ennek a vállalkozásnak az említett szolgáltatások nyújtását Dániában és Grönlandon egyaránt biztosítania kell.

82 A fenti megfontolásokra tekintettel az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az alapügybeliekhez hasonló körülmények között nem befolyásolja ezen irányelv rendelkezéseinek értelmezését az, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikke értelmében további kötelező szolgáltatás nyújtásával megbízott vállalkozás ezt a szolgáltatást nemcsak Dánia területén, hanem Grönland területén is nyújtja.

A nyolcadik kérdésről

83 Nyolcadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy az közvetlen hatállyal rendelkezik.

84 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy valamennyi olyan esetben, amikor valamely irányelv rendelkezései a tartalmuk alapján feltétlenek és kellően pontosak, azokra a magánszemélyek a tagállammal szemben hivatkozhatnak, nevezetesen amennyiben az nem ültette át időben ezen irányelvet a nemzeti jogba, vagy amennyiben nem megfelelően ültette azt át (2012. január 24-i Dominguez-ítélet, C-282/10, EU:C:2012:33, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2015. október 6-i T-Mobile Czech Republic és Vodafone Czech Republic ítélet, C-508/14, EU:C:2015:657, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

85 E tekintetben az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikke megtiltja a tagállamok számára, hogy a további kötelező szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos költségek egészét vagy egy részét az ágazat azon vállalkozásaival viseltessék, amelyek körébe a kijelölt vállalkozás is beletartozik.

86 E rendelkezés szövege elegendően pontos és feltétlen ahhoz, hogy e tilalom tekintetében közvetlen hatállyal rendelkezzen.

87 Ennélfogva a nyolcaik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 32. cikkét akként kell értelmezni, hogy az közvetlen hatállyal rendelkezik, amennyiben megtiltja a tagállamok számára, hogy a további kötelező szolgáltatás nyújtásával megbízott vállalkozással viseltessék az ennek nyújtásával kapcsolatos költségek egészét vagy egy részét.

A kilencedik kérdésről

88 Kilencedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a jóhiszemű együttműködés, az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét akként kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló azon szabályozás, amely szerint az előző üzleti évben keletkezett hiány kompenzációja iránti kérelmeknek a valamely egyetemes szolgáltatással megbízott üzemeltető általi benyújtására az éves beszámolónak a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatósággal történő közlése tekintetében az ezen üzemeltetővel szemben kiszabott határidő lejártától számított három hónapos határidő vonatkozik.

89 E tekintetben meg kell állapítani, hogy ez a határidő a valamely kérelem benyújtására vonatkozó olyan eljárási szabályt képez, amely olyan jog gyakorlásának biztosítására irányul, amelyet az érdekelt az uniós jogra, azaz a valamely egyetemes szolgáltatás nyújtásának kompenzációjához való jogra alapít.

90 A valamely egyetemes szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban keletkezett hiány kompenzációja iránti kérelem benyújtásával és vizsgálatával összefüggésben Dániában alkalmazandó eljárási szabályokra vonatkozó uniós jogi szabályok hiányában, az immár az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében kimondott jóhiszemű együttműködés elvének megfelelően e tagállam belső jogrendjének kell szabályoznia ezeket az eljárási szabályokat, feltéve egyrészről, hogy ezen eljárási szabályok nem kedvezőtlenebbek, mint a hasonló belső jellegű helyzetekre irányadó szabályok (a jóhiszemű együttműködés elve), másrészről pedig hogy nem teszik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd ebben az értelemben: 2013. június 27-i Agrokonsulting-ítélet, C-93/12, EU:C:2013:432, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. október 20-i Danqua-ítélet, C-429/15, EU:C:2016:789, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

91 E két elvre tekintettel kell vizsgálni a kérdést előterjesztő bíróság által előterjesztett kilencedik kérdést.

92 A jóhiszemű együttműködés elvét illetően emlékeztetni kell arra, hogy ezen elv tiszteletben tartása megköveteli, hogy az uniós jogon alapuló és a nemzeti jogon alapuló eljárásokra vonatkozó nemzeti szabályokat különbségtétel nélkül alkalmazzák (2016. október 20-i Danqua-ítélet, C-429/15, EU:C:2016:789, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

93 Annak vizsgálata céljából, hogy az alapügyben tiszteletben tartották-e a jóhiszemű együttműködés elvét, a jogalanyok uniós jogból eredő jogai védelmének a belső jogban való biztosítását célzó eljárási szabályokról közvetlen ismeretekkel rendelkező nemzeti bíróság feladata annak ellenőrzése, hogy ezek a szabályok megfelelnek-e ennek az elvnek (lásd ebben az értelemben: 2011. szeptember 8-i Rosado Santana ítélet, C-177/10, EU:C:2011:557, 90. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

94 Az alapügyben a dán kormány szerint az egyetemes szolgáltatási kötelezettségről szóló 701. sz. rendelet 30. cikkének (2) bekezdésében előírt határidő az egyetemes szolgáltatást nyújtó valamennyi szolgáltató vonatkozásában előírt általános határidőt képez, amelyet a dán jogon, illetve az uniós jogon alapuló kompenzációs igényekre egyaránt alkalmazni kell. A TDC ezzel szemben lényegében azzal érvel, hogy az említett határidőt csak a további kötelező szolgáltatásokból eredő hiány kompenzációja iránti kérelem benyújtása tekintetében vezették be.

95 E különbségekre tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság feladata lesz vizsgálni azt, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettségről szóló 701. sz. rendelet 30. cikkének (2) bekezdésében előírt határidő nem kedvezőtlenebb-e a hasonló kérelem tekintetében a nemzeti jogban előírtnál.

96 Ami a tényleges érvényesülés elvét illeti – a jelen ítélet 90. pontjában felidézetteknek megfelelően –, az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló nemzeti eljárásjogi szabály nem teheti gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását.

97 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a Bíróság már megállapította, hogy minden esetben, amikor felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti eljárási rendelkezés lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé teszi-e az uniós jog alkalmazását, azt kell megvizsgálni, hogy milyen e rendelkezésnek az egész eljárásban betöltött helye, hogy hogyan zajlik az eljárás, és melyek a sajátosságai a különböző nemzeti fórumok előtt. Ebből a szempontból adott esetben – többek között – a védelemhez való jogot, a jogbiztonság elvét és az eljárás szabályos lefolytatását kell figyelembe venni, (lásd ebben az értelemben: 2010. július 8-i Bulicke-ítélet C-246/09, EU:C:2010:418, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2011. szeptember 8-i Rosado Santana ítélet, C-177/10, EU:C:2011:557, 92. pont; 2016. október 20-i Danqua-ítélet, C-429/15, EU:C:2016:789, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

98 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a jogvesztő határidők meghatározása – főszabály szerint – akkor felel meg a tényleges érvényesülés követelményének, ha az a jogbiztonság alapvető elvének alkalmazását valósítja meg, amely elv egyszerre védi a jogalanyt és az érintett hatóságot. Az ilyen határidők ugyanis – főszabály szerint – nem olyan jellegűek, hogy gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé tennék az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását. A tagállamok feladata azonban az uniós jog hatálya alá tartozó nemzeti szabályozásokat illetően a határidők meghatározása, különösen arra tekintettel, hogy a meghozandó határozatok mennyire jelentősek az általuk érintett személyek számára, mennyire bonyolultak az alkalmazandó eljárások és jogszabályok, hány személyt érinthetnek, továbbá milyen egyéb köz- és magánérdekeket kell figyelembe venni. Ennek fenntartása mellett a tagállamok hosszabb vagy rövidebb határidőket is előírhatnak (lásd ebben az értelemben: 2010. április 15-i Barth-ítélet, C-542/08, EU:C:2010:193, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2010. július 8-i Bulicke-ítélet, C-246/09, EU:C:2010:418, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2016. október 20-i Danqua-ítélet, C-429/15, EU:C:2016:789, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

99 E tekintetben első ránézésre nem úgy tűnik, hogy ellentétes a tényleges érvényesülés elvével az a nemzeti szabály, amely az éves beszámolónak a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatósággal történő közlése tekintetében az ezen üzemeltetővel szemben kiszabott határidő lejártától számított három hónapos határidőt ír elő az előző üzleti évben keletkezett hiány kompenzációja iránti kérelem benyújtására.

100 A TDC ugyanakkor úgy véli, hogy az alapeljárásbeli helyzet az 1991. július 25-i Emmott-ítélet (C-208/90, EU:C:1991:333) alapjául szolgáló ügybeli helyzethez hasonlít, mivel a dán jog, valamint annak a hatáskörrel rendelkező dán hatóságok általi értelmezése semmiféle lehetőséget nem biztosítottak számára, hogy részesülhessen a tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatásokból eredő hiány kompenzációjára. Hangsúlyozza, hogy a kompenzáció iránti kérelem benyújtása tekintetében három hónapos határidőt előíró, az egyetemes szolgáltatási kötelezettségről szóló 701. sz. rendelet elfogadásának időpontjában ezek a hatóságok tudatában voltak annak, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelvet helytelenül ültették át a dán jogba.

101 A dán kormány a maga részéről azzal érvel, hogy a TDC számára nem volt lehetetlen és nem is ütközött rendkívül nehézségbe, hogy kompenzáció iránti kérelmet nyújtson be, és hogy ezzel összefüggésben azzal érveljen, hogy ez a kérelem közvetlenül az egyetemes szolgáltatási irányelv rendelkezésein alapul. Véleménye szerint ezt alátámasztja az, hogy a TDC a 2010. évre vonatkozó kompenzáció iránti kérelmet az előírt határidőn nyújtotta be, és a nemzeti bíróságok előtt a kompenzációhoz való jogára hivatkozott. Ez a kormány következésképpen úgy véli, hogy az alapügybeli körülmények nem hasonlóak az 1991. július 25-i Emmott-ítélet (C-208/90, EU:C:1991:333) alapjául szolgáló ügybeli körülményekhez.

102 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a Bíróság ugyan megállapította, hogy a mulasztó tagállam az irányelv szabályszerű átültetéséig nem hivatkozhat a valamely magánszemély által az ezen irányelv rendelkezéseiben meghatározott, ráruházott jogok védelme céljából ellene benyújtott kereset elkésettségére, valamint hogy a nemzeti jog szerinti keresetindítási határidő csak ettől az időponttól kezdődhet (lásd: 1991. július 25-i Emmott-ítélet, C-208/90, EU:C:1991:333, 23. pont).

103 Az 1991. július 25-i Emmott-ítélet (C-208/90, EU:C:1991:333) utáni állandó ítélkezési gyakorlat értelmében azonban a Bíróság elismerte, hogy a mulasztó tagállam a benyújtott keresetek vonatkozásában még akkor is hivatkozhat kifogásként a jogvesztésre, ha a kereset benyújtásának időpontjáig a szóban forgó irányelvet még nem ültette át helyesen, mivel álláspontja szerint az 1991. július 25-i Emmott-ítéletben (C-208/90, EU:C:1991:333) szereplő megoldást az ezen ügy különleges körülményei igazolták, amelyben a jogvesztő jelleg ahhoz vezetett, hogy az alapeljárás felperese a valamely irányelv szerinti jogának érvényesítésére irányuló valamennyi lehetőségtől meg volt fosztva (lásd ebben az értelemben: 2011. május 19-i Iaia és társai ítélet, C-452/09, EU:C:2011:323, 19. pont; 2011. szeptember 8-i Q-Beef és Bosschaert ítélet, C-89/10 és C-96/10, EU:C:2011:555, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

104 A Bíróság e tekintetben pontosította, hogy csak akkor ellentétes az uniós joggal, hogy valamely nemzeti hatóság kifogásként észszerű elévülési idő elteltére hivatkozzon, ha a magatartása és ilyen jogvesztő határidő együttes fennállása eredményeként teljes mértékben megfosztottak valamely személyt attól, hogy jogait a nemzeti bíróságok előtt érvényesíthesse (2011. szeptember 8-i Q-Beef és Bosschaert ítélet, C-89/10 és C-96/10, EU:C:2011:555, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

105 A jelen ügyben a Bíróságnak benyújtott információkból nem tűnik ki, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettségről szóló 701. sz. rendelet 30. cikkének (2) bekezdésében előírt három hónapos határidő tiszteletben tartásának elmulasztása megfosztotta volna a TDC-t annak minden lehetőségétől, hogy a hatáskörrel rendelkező dán hatóságok – köztük a nemzeti bíróságok – előtt a tengerészeti biztonsági és segélyhívó szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos költségek kompenzációjához való jogára hivatkozzon, amit azonban a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

106 A Bíróság tudomására hozott különös körülmények hiányában nem úgy tűnik, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettségről szóló 701. sz. rendeletnek ez a rendelkezése gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé teszi az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását.

107 A fentiekre tekintettel a kilencedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a jóhiszemű együttműködés, az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló azon szabályozás, amely szerint az előző üzleti évben keletkezett hiány kompenzációja iránti kérelmeknek a valamely egyetemes szolgáltatással megbízott üzemeltető általi benyújtására az éves beszámolónak a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatósággal történő közlése tekintetében az ezen üzemeltetővel szemben kiszabott határidő lejártától számított három hónapos határidő vonatkozik, amennyiben ez a határidő nem kedvezőtlenebb a nemzeti jogban a hasonló kérelem tekintetében előírt határidőnél, továbbá amennyiben nem teszi gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé az egyetemes szolgáltatási irányelv által a vállalkozásoknak biztosított jogok gyakorlását, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

A költségekről

108 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

1) Az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (egyetemes szolgáltatási irányelv) rendelkezéseit, és különösen annak 32. cikkét akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely a további kötelező szolgáltatások nyújtása tekintetében olyan kompenzációs mechanizmust ír elő, amelynek értelmében valamely vállalkozás nem jogosult a további kötelező szolgáltatás nyújtása nettó költségének a tagállam általi kompenzációjára, amennyiben az e vállalkozásnak az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeibe tartozó más szolgáltatások alapján keletkező nyereségei meghaladják az e további kötelező szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos hiányt.

2) A 2002/22 irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a további kötelező szolgáltatások nyújtására kijelölt vállalkozás csak akkor jogosult e szolgáltatások nyújtása nettó költségének a tagállam általi kompenzációjára, ha ez a költség méltánytalan terhet ró erre a vállalkozásra.

3) A 2002/22 irányelvet akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az egyetemes szolgáltatási kötelezettség teljesítésére kijelölt vállalkozás által viselt nettó költséget a szóban forgó szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos valamennyi bevétel és valamennyi költség, köztük azon bevételek és költségek különbözete képezi, amelyek a vállalkozásnál akkor is megvalósultak volna, ha nem lett volna egyetemes szolgáltatás üzemeltetője.

4) Az alapügybeliekhez hasonló körülmények között nem befolyásolja a 2002/22 irányelv rendelkezéseinek értelmezését az, hogy az irányelv 32. cikke értelmében további kötelező szolgáltatás nyújtásával megbízott vállalkozás ezt a szolgáltatást nemcsak Dánia területén, hanem Grönland területén is nyújtja.

5) A 2002/22 irányelv 32. cikkét akként kell értelmezni, hogy az közvetlen hatállyal rendelkezik, amennyiben megtiltja a tagállamok számára, hogy a további kötelező szolgáltatás nyújtásával megbízott vállalkozással viseltessék az ennek nyújtásával kapcsolatos költségek egészét vagy egy részét.

6) A jóhiszemű együttműködés, az egyenértékűség és a tényleges érvényesülés elvét akként kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló azon szabályozás, amely szerint az előző üzleti évben keletkezett hiány kompenzációja iránti kérelmeknek a valamely egyetemes szolgáltatással megbízott üzemeltető általi benyújtására az éves beszámolónak a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatósággal történő közlése tekintetében az ezen üzemeltetővel szemben kiszabott határidő lejártától számított három hónapos határidő vonatkozik, amennyiben ez a határidő nem kedvezőtlenebb a nemzeti jogban a hasonló kérelem tekintetében előírt határidőnél, továbbá amennyiben nem teszi gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé a 2002/22 irányelv által a vállalkozásoknak biztosított jogok gyakorlását, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

Aláírások